

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia ..... 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 506 z późn.zm.) oraz art. 4¹ ust.1 i 2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 2137 z późn.zm.) po przeprowadzeniu konsultacji społecznych zgodnie z Uchwałą Nr XXII/300/2016 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 października 2016 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Raciborską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 8 listopada 2016 r. poz. 5641).

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miasta Racibórz

z dnia ..... 2019 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2020

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie.....	4
II.	Diagnoza lokalna	5
	1. Ludność Gminy Racibórz w latach 2016-2018	5
	2. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Racibórz w latach 2016-2018	5
	3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Raciborzu	8
	4. Nietrzeźwość w miejscach publicznych	9
	5. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” (MCP „Drogowskaz”) w Raciborzu.....	10
	6. Działalność profilaktyczna	10
III.	Analiza SWOT	11
IV.	Cele Programu	13
V.	Cele powiązane ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007-2022	13
VI.	Ramowy plan realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020	14
	1. Zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie	14
	2. Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej.....	15
	3. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży	16
	4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych	18
	5. Podniesienie stanu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu.....	18
	6. Poszerzenie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19
VII.	Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu	19

VIII.	Działalność oraz zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	20
IX.	Harmonogram realizacji Programu, źródła finansowania	21
X.	Sprawozdawczość	21

I. Wprowadzenie

Nikt nie sięga po alkohol po to, aby mieć problemy. Przeciwnie każdy, kto spożywa alkohol oczekuje korzyści – chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się. Niektórzy nawet wierzą, że alkohol może mieć korzystne działanie zdrowotne. A według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu¹.

Alkohol jako legalny towar rynkowy powodujący określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez regulacje prawne stara się ograniczać skalę tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu².

Aktem prawnym regulującym politykę państwa wobec alkoholu jest Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137z późn. zm.), zwana dalej ustawą.

Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu i zgodnie z jej zapisami realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin, a zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i art. 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z ustawą organy władzy samorządu terytorialnego są zobowiązane do corocznego tworzenia planu działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. w postaci tzw. gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwany dalej Programem określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i adresowany jest do wszystkich grup

---

¹ www.parpa.pl

² Katarzyna Łukowska, Katarzyna Okulicz – Kozaryn „Budowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metod drzewa problemów – drzewa celów” Wydawnictwo Edukacyjne Remedium, Warszawa 2016, s. 9

społecznych w jakikolwiek sposób związanych z chorobą alkoholową, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jej wystąpienia.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia i jest spójny z zapisami lokalnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz z zapisami Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

II. Diagnoza lokalna.

1. Ludność Gminy Racibórz w latach 2016-2018.

W 2018 roku w stosunku do lat 2016, 2017 zmniejszyła się liczba mieszkańców Raciborza. Pod względem płci, struktura demograficzna w latach 2016-2018 nie uległa znaczącym zmianom i pod koniec 2018 r. kształtowała się następująco: populacja kobiet wyniosła 53,02%, natomiast populacja mężczyzn 46,98 %. Grupą dominującą ze względu na płeć w 2018 roku, podobnie jak w roku 2016 i 2017 były kobiety.

W stosunku do roku 2017 zmalała liczba urodzeń, zwiększyła się natomiast liczba zgonów.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w latach 2016-2018

Rok	Liczba mieszkańców, w tym liczba kobiet i liczba mężczyzn		Liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia	Liczba urodzeń	Liczba zgonów
2016	51 093	Kobiet 26971	42 659	451	589
		Mężczyzn 24122			
2017	50647	Kobiety 26779	42239	505	656
		Mężczyźni 23868			
2018	50124	Kobiety 26575	41775	468	683
		Mężczyźni 23549			

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

2. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Racibórz w latach 2016-2018.

Rynek napojów alkoholowych reguluje Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Poniżej zostają zamieszczone informacje dotyczące: wartości sprzedanego alkoholu, liczby zezwoleń, a także limitu i liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Racibórz.

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Racibórz oraz liczbę zezwoleń wydanych w Gminie Racibórz na przestrzeni lat 2016-2018 obrazują niżej zamieszczone tabele.

Tabela 2. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Gminie Racibórz.

Rok	Poza miejscem sprzedaży			Razem	W miejscu sprzedaży			Razem	Ogółem
	według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu				
	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%		do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%		
2016	14	12	12	38	17	16	12	45	83
2017	19	22	19	60	9	5	6	20	80
2018	19	19	18	56	10	7	8	25	81

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

Tabela 3. Wartość (w zł) alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Racibórz (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych).

Rok	Do 4,5% (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18%	Razem
2016	27 633 213,39	6 409 678,40	28 538 476,94	62 581 368,73
2017	27 675 868,30	6 943 766,90	28 972 895,56	63 592 530,76
2018	28 335 826,69	7 174 932,63	29 254 334,54	64 765 093,86

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

W Gminie Racibórz limit i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych przedstawia się następująco:

Tabela 4. Limit i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Racibórz.

Stan na koniec:		2016r.	2017r.	2018r.
Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) i powyżej 18% alkoholu uchwalony przez Radę Miasta		220	220	220 ³
w tym:	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	120	120	120 ³
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	100	100	100 ³
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		175	165	156

³ Limit punktów obowiązywał do wejścia w życie Uchwały Nr XLI/625/2018 Rady Miasta Racibórz z dnia 27 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz (czyli do dnia 21 lipca 2018 r.)

w tym:	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	107	105	100
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	68	60	56
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%		143	135	131
w tym:	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	95	93	90
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	48	42	41
Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych		447	424	407
w tym:	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	294	288	279
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	153	136	128

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

9 marca 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 310), na mocy której rada gminy ma obowiązek ustalić w drodze uchwały maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy, odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży była ustalona w Uchwale Nr XXVII/393/2008 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży, została ustalona liczba 120 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do spożycia poza miejscem sprzedaży i liczba 100 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do spożycia w miejscu sprzedaży.

Nowelizacja ustawy zobowiązała gminy do ustalenia liczby zezwoleń, w tym zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo, które dotychczas nie były uwzględniane w miejscowym prawie.

Uchwałą nr XLI/625/2018 Rady Miasta Racibórz z dnia 27 czerwca 2018 r. ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz, tj.

- 1) ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz, odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych:
  - a) 190 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo,

- b) 160 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - c) 160 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu.
- 2) ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
- a) 120 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo,
  - b) 110 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - c) 110 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu.
- 3) ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
- a) 70 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo,
  - b) 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - c) 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Raciborzu na przestrzeni lat 2016-2018.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie art. 4¹ ust. 3, ust. 4 i ust. 5 oraz art. 25, 25a i 26 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Została powołana Zarządzeniem Nr 189/2015 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 14 maja 2015 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zatwierdzenia regulaminu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z późniejszymi zmianami.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych, a także podejmowaniem czynności zmierzających do zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego.

Dane szczegółowe na temat jej działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 5. Działalność GKRPA w latach 2016-2018.

Rok	2016	2017	2018
Liczba członków GKRPA	5	6	6
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące	253	178	157
Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego	75	69	63

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące:		196	195	186
w tym:	osoby pokrzywdzone doznające przemocy	73	98	96
	osoby stosujące przemoc	57	43	41
	świadkowie przemocy	66	54	49
Liczba wydanych postanowień dot. zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.		38	31	36

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu

W 2018 roku w stosunku do roku 2017 zmniejszyła się liczba osób, z którym członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące. Powodem tego była niższa liczba złożonych wniosków do GKRPA z prośbą o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. Członkowie GKRPA, w zależności od zaistniałych okoliczności, informują o rozpoznanej sytuacji odpowiednie służby pomocowe, wskazują osobom pokrzywdzonym możliwości uzyskania wsparcia oraz przeprowadzają wobec osób w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo uzależnienia od alkoholu procedurę zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2018 roku w stosunku do roku 2017 liczba wydanych postanowień dotyczących opiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych nie uległa znacznym wahaniom.

4. Nietrzeźwość w miejscach publicznych.

Na podstawie podpisanego 27 grudnia 2012 roku porozumienia pomiędzy Gminą Racibórz a Gminą Bytom osoby nietrzeźwe przebywające na terenie Gminy Racibórz przewożone są do Izby Wytrzeźwień w Bytomiu, która mieści się w ramach działalności Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Liczbę osób nietrzeźwych przewiezionych z terenu Raciborza do Izby Wytrzeźwień w Bytomiu oraz wartość świadczeń udzielonych przez Izbę obrazuje niżej zamieszczona tabela.

Tabela. 6. Świadczenia na rzecz osób nietrzeźwych przewiezionych z Gminy Racibórz do Izby Wytrzeźwień w Bytomiu.

Rok	2016	2017	2018
Liczba osób przewiezionych przez Straż Miejską lub Policję do Izby Wytrzeźwień w Bytomiu	256	284	254
Koszt (w zł) świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych przewiezionych z Gminy Racibórz do Izby Wytrzeźwień w Bytomiu	44 575,15	47 981,80	45 448,21

Źródło: Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz

5. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” (MCP „Drogowskaz”) w Raciborzu.

W Raciborzu przy ulicy Londzina 46/5/5a i 7 funkcjonuje powstałe w 2006 roku Miejskie Centrum Profilaktyki „Drogowskaz”. W ramach jego działalności oferuje się Mieszkańcom Raciborza bezpłatne poradnictwo z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem funkcjonowania MCP „Drogowskaz” jest podejmowanie interdyscyplinarnych, profesjonalnych i skoordynowanych działań, wykorzystując zarówno zasoby klientów i jego naturalnego otoczenia społecznego jak i instytucji pomagających. Takie założenie funkcjonowania pomaga osobom, korzystającym z poradnictwa, odzyskać równowagę wewnętrzną i poczucie sprawstwa oraz pomaga w rozwiązywaniu problemów stanowiących podłoże sytuacji kryzysowych czy traumatycznych.

Zakres i ilość konsultacji udzielonych przez MCP „Drogowskaz” na przestrzeni lat 2016-2018 obrazuje niżej zamieszczona tabela.

Tabela. 7. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu w latach 2016-2018.

Rok		2016	2017	2018
Liczba porad, konsultacji ogółem		1541	1434	1422
Liczba porad konsultacji udzielonych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		1204	1100	1077
Liczba porad, konsultacji udzielonych w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi,		337	334	344
w tym:	liczba porad dla rodzin, DDA	198	173	199
	liczba porad dla osób z problemem alkoholowym	139	161	145

Dane: Miejskie Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu

Bezpłatne poradnictwo oferowane w ramach działalności MCP „Drogowskaz” cieszy się dużym zainteresowaniem Mieszkańców Raciborza. Wynika to z coraz większej świadomości społeczeństwa na temat uzależnień, jak również na temat przemocy i możliwości jej przeciwdziałania na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

6. Działalność profilaktyczna.

Istotną rolę w zapobieganiu uzależnieniom pełni rola profilaktyki. Corocznie, w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wpisuje się zadania mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zachowań dzieci i młodzieży, będących konsekwencją nadużywania alkoholu.

Na przestrzeni 2016-2018 roku działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży w Gminie Racibórz przedstawia się następująco:

Działania		Rok	2016	2017	2018
Organizacja szkolnych programów profilaktycznych,	ilość podmiotów		20	20	16
	wysokość (w zł) środków finansowych przekazanych na realizację zadania		81 610	81 034,67	70 260
Uczestnictwo w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej pod nazwą „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,	ilość podmiotów		13	13	13
	wysokość (w zł) środków finansowych przekazanych na realizację zadania		4 920	4920	4920
Organizacja pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowo – profilaktycznych w ramach propagowania zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego	ilość podmiotów		14	14	15
	wysokość (w zł) środków finansowych przekazanych na realizację zadania		290 570	280 000	290 000
Organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży	ilość podmiotów		9	5	7
	wysokość (w zł) środków finansowych przekazanych na realizację zadania		90 000	90 000	80 000
Realizacja programów profilaktycznych z elementami opieki i wychowania dzieci i młodzieży	ilość podmiotów		4	4	4
	wysokość (w zł) środków finansowych przekazanych na realizację zadania		240 000	240 000	240 000

Źródło: Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz.

III. Analiza SWOT

Poniżej zamieszczona zostaje ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron, która pozwala na określenie siły i słabości Gminy w zakresie realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) Funkcjonowanie na terenie Raciborza specjalistycznych podmiotów świadczących pomoc osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy (Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Miejskie Centrum Profilaktyki „Drogowska”, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i kościelne). 2) Działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży prowadzona na każdym szczeblu edukacji, w tym programy rekomendowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. 3) Ciekawa oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży propagująca zdrowy i aktywny sposób spędzania czasu wolnego. 4) Zaangażowanie specjalistów różnych dziedzin we wspólne działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie 5) Możliwość doskonalenia zawodowego osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. 6) Działalność informacyjna i profilaktyczna na rzecz społeczności lokalnej prowadzona przez podmioty współrealizujące Program. 7) Podstawa prawna dająca zabezpieczenie finansowe – zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych są przeznaczone tylko i wyłącznie na finansowanie zadań związanych z realizacją gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnego programów przeciwdziałania narkomanii oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Problem sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim. 2) Niewystarczająca ilość podmiotów realizujących programy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży 3) Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat szkodliwości alkoholu i szkód społecznych spowodowanych jego nadużywaniem. 4) Zróżnicowany poziom jakości zadań realizowanych przez podmioty na rzecz dzieci i młodzieży. 5) Mało restrykcyjne regulacje prawne dotyczące egzekwowania wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. 6) Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu działająca w strukturze „Centrum Zdrowia” Sp. z o.o. bez kontraktu z NFZ.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) Doskonalenie współpracy interdyscyplinarnej. 2) Zwiększająca się świadomość społeczeństwa odnośnie zagrożeń związanych z uzależnieniami. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zbyt wczesna inicjacja alkoholowa dzieci i młodzieży. 2) Duża dostępność napojów alkoholowych na rynku.

3) Dobrze rozwinięta sieć organizacji pozarządowych, pozyskiwanie przez nich środków finansowych na realizację projektów.	3) Mało efektywna procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.
4) Kampanie społeczne ogólnopolskie i lokalne na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi.	4) Etykietowanie dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
5) Możliwość korzystania przez osoby uzależnione i współuzależnione z profesjonalnej pomocy psychospołecznej.	5) Funkcjonowanie w społeczności stereotypów związanych z działaniem i szkodliwością alkoholu.
6) Wykwalifikowana kadra realizująca zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.	6) Poważne konsekwencje zdrowotne i społeczne osób nadużywających napojów alkoholowych i ich rodzin.
	7) Przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym.
	8) Utrudniony dostęp osób uzależnionych od alkoholu do ambulatoryjnego leczenia odwykowego.

IV. Cele Programu

Celem strategicznym Programu w 2020 roku jest ograniczenie na terenie Gminy Racibórz zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu.

Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 2) poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 4) poszerzanie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych poprzez edukację publiczną;
- 6) podniesienie poziomu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu;
- 7) ograniczanie dostępności napojów alkoholowych na terenie Gminy Racibórz;
- 8) podnoszenie kompetencji z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów Sądu Rejonowego, pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych osób poprzez uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach.

V. Cele powiązane ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007 – 2022

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 są zgodne z niżej wymienionymi celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007- 2022:

5.1 Cele strategiczne dla obszaru: pomoc i integracja społeczna

Cel główny: rozwój systemu pomocy społecznej oraz realizowanych usług społecznych

C.2

Wzmocnienie roli rodziny w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej

D.1. Wdrażanie programów doskonalących umiejętności wychowawcze rodziców

D.2. Rozwój poradnictwa specjalistycznego

C.3.

Rozwój współpracy interdyscyplinarnej w obszarze przemocy domowej

D.1. Kontynuacja partnerstwa na rzecz wsparcia ofiar przemocy

D.2. Prowadzenie szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy

D.3. Rozwój infrastruktury pomocowej (wparcie psychologiczne, pomoc prawna) stanowiącej wsparcie rodziny dotkniętej przemocą domową i kryzysami

D.4. Zwiększenie efektywności procedury Niebieskiej Karty

C.5

Budowanie partnerstwa społecznego

D.1. Powierzenie i zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym

D.2. Prowadzenie wspólnych przedsięwzięć służących redukowaniu problemów społecznych

D.3. Aktywne pozyskiwanie zewnętrznych środków dla realizacji przedsięwzięć redukujących problemy społeczne

VI. Ramowy plan realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020

1. Zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadania	Wskaźniki	Kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia
1) Dofinansowywanie/ finansowanie zadań z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;	a) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania; b) ilość osób korzystających z pomocy	3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa 3.1.2. Szkolenie kadr 3.2.2. Profilaktyka selektywna 3.2.3. Profilaktyka wskazująca 3.1.1. Edukacja zdrowotna
2) Finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin w Gminie Racibórz;	a) wysokość środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji osób realizujących Program b) ilość osób przeszkolonych	
3) Dofinansowanie prowadzonych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych i nadużywających alkoholu dowożonych z terenu Raciborza do Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu ;	a) ilość osób przewiezionych z terenu Raciborza do Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu;	

	b) wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na świadczenia Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu	
4) Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;	a) ilość badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu; b) wartość (w zł) badań biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	
5) Finansowanie lub dofinansowywanie lokalnych punktów konsultacyjnych;	a) liczba finansowanych lub dofinansowywanych punktów konsultacyjnych; b) wysokość środków (w zł) przeznaczonych na działalność punktów konsultacyjnych.	

2. Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej.

Zadania	Wskaźniki	Kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia
1) Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu (GKRPA);	a) wysokość środków przeznaczonych na działalność GKRPA; b) liczba osób wobec, których przeprowadzono procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego; c) liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno – motywujące; d) liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego	3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa 3.1.2. Szkolenie kadr 3.1.1. Edukacja zdrowotna

	<ul style="list-style-type: none"> e) liczba szkoleń, w których uczestniczyli członkowie GKRPA; f) ilość wydanych postanowień dot. zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. 	
2) Prowadzenie Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu (MCP „Drogowskaz”), w tym finansowanie wynagrodzenia osób udzielających porad, zakup niezbędnego wyposażenia, finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje osób udzielających porad;	<ul style="list-style-type: none"> a) wysokość środków przeznaczonych na działalność MCP „Drogowskaz”; b) liczba osób objętych poradnictwem w ramach działalności MCP „Drogowskaz”; c) liczba porad udzielonych w ramach działalności MCP „Drogowskaz”; d) liczba przeszkolonych osób. 	
3) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem uzależnienia;	<ul style="list-style-type: none"> a) liczba osób przeszkolonych; b) liczba szkoleń i kursów specjalistycznych. 	
4) Opracowywanie lub zakup gotowych publikacji na temat alkoholizmu i zjawiska przemocy w rodzinie, oraz upowszechnianie materiałów zawierających informacje o zadaniach i kompetencjach podmiotów świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> a) wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na zakup materiałów edukacyjno – informujących; b) liczba zakupionych lub opracowanych materiałów edukacyjno – informujących. 	

3. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży.

Zadania	Wskaźniki	Kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia
1) Realizacja programów profilaktycznych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych, w tym programy rekomendowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii;	<ul style="list-style-type: none"> a) liczba realizowanych programów profilaktycznych; b) ilość podmiotów realizujących działania; c) wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na realizację programów 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Edukacja zdrowotna 3.1.2. Szkolenie kadr 3.2.1. Profilaktyka uniwersalna 3.2.2. Profilaktyka selektywna 3.1.2. Szkolenie kadr
2) Realizacja programów na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym;	<ul style="list-style-type: none"> a) liczba programów na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. 	

<p>3) Organizacja i dofinansowanie lub finansowanie zajęć dla rodziców i opiekunów dzieci uczęszczających do placówek realizujących programy profilaktyczne;</p>	<p>a) liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych; b) liczba działań adresowanych do rodziców.</p>	
<p>4) Propagowanie zdrowego, alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zwłaszcza o charakterze sportowo – rekreacyjnym (w tym celu współfinansowanie lub finansowanie zakupu sprzętu sportowego, urządzeń sportowych i rekreacyjnych);</p>	<p>a) liczba podmiotów realizujących działania; b) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach o charakterze sportowo – rekreacyjnych; c) wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na realizację pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowo – rekreacyjnych.</p>	
<p>5) Dofinansowanie programów profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi;</p>	<p>a) liczba realizowanych programów profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi; b) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na programy profilaktyczne z elementami opiekuńczo – wychowawczymi.</p>	
<p>6) Współorganizacja wycieczek letniego i/lub zimowego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Racibórz.</p>	<p>a) liczba podmiotów realizujących działania; b) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w wycieczkach; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na współorganizację wycieczek.</p>	

4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych

Zadania	Wskaźniki	Kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia
1) prowadzenie lokalnych akcji profilaktycznych lub włączanie się w realizację kampanii ogólnopolskich; 2) organizacja konferencji z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie; 3) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie działalności edukacyjno – informacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	a) wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na lokalne lub ogólnopolskie kampanie profilaktyczne; b) ilość przeprowadzonych kampanii profilaktycznych; c) ilość zorganizowanych konferencji z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.	3.1.1. Edukacja zdrowotna 3.1.2. Szkolenie kadr

5. Podniesienie stanu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu

Zadania	Wskaźniki	Kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia
1) Prowadzenie przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej prewencyjnych kontroli pod kątem: a) nieprzestrzegania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, b) wypełniania przez sprzedawców obowiązków nałożonych przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	a) liczba interwencji funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej pod kątem: – nieprzestrzegania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, – wypełniania przez sprzedawców obowiązków nałożonych przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów 3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

6. Poszerzanie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania	Wskaźniki	Kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia
1) Współpraca z instytucjami rządowymi poprzez informowanie o podjętych działaniach oraz ich efektach w ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi; 2) Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami realizującymi Program:	a) Liczba podmiotów biorących udział w realizacji Programu;	3.1 Promocja zdrowia; 3.2. Profilaktyka. 3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

<ul style="list-style-type: none"> a) wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących zadania statutowe związane z profilaktyką alkoholową czy przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych; c) udzielanie rekomendacji; 3) Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności z: Sądem Rejonowym w Raciborzu, Komendą Powiatową Policji w Raciborzu, Strażą Miejską w Raciborzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raciborzu, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu. 	<ul style="list-style-type: none"> b) Wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na dofinansowanie programów profilaktycznych w ramach ogłoszonych otwartych konkurach ofert na realizację zadań publicznych c) Wysokość środków finansowych (w zł) przeznaczonych na realizację Programu. 	
--	--	--

VII. Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu

Realizacja Programu koordynowana jest przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz.

Zadania Programu realizowane są poprzez:

- 1) pracowników Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz oraz innych wydziałów Urzędu Miasta Racibórz dysponujących środkami finansowymi w ramach Programu;
- 2) zlecenie zadań placówkom oświatowym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;
- 3) zakupy i zlecenia zewnętrzne:
  - a) poprzez konkurs ofert na realizację zadania publicznego,
  - b) w trybie art.19 a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 688 z późn. zm.),
  - c) poprzez zamówienia publiczne,
  - d) poprzez umowy zlecenia,
  - e) bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych.

W realizacji zadań Programu pracownicy Wydziału Spraw Społecznych współpracują z:

- 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu;
- 2) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 3) Miejskim Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu;
- 4) Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w ramach którego funkcjonuje Poradnia Profilaktyki Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Raciborzu;
- 5) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu;
- 6) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raciborzu;
- 7) Sądem Rejonowym w Raciborzu;

- 8) Komendą Powiatową Policji w Raciborzu;
- 9) Strażą Miejską w Raciborzu;
- 10) placówkami oświatowymi;
- 11) Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu;
- 12) organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.

VIII. Działalność oraz zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu (GKRPA)

W ramach realizacji zadań własnych gminy wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Prezydent Miasta Racibórz zarządzeniem powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są:

- 1) inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych oraz na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) opiniowanie :
  - a) projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
  - b) projektów uchwał dotyczących limitu punktów sprzedaży oraz usytuowania na terenie Miasta Racibórz punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- 3) wydawanie, w drodze postanowienia, opinii w sprawie sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą nr VIII/89/2003 Rady Miasta Racibórz z 14 maja 2003r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Racibórz miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z późn. zm. oraz opinii w sprawie zachowania ustalonej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z Uchwałą nr XLI/625/2018 Rady Miasta Racibórz z dnia 27 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz;
- 4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspakajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;
- 5) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

Zgodnie z założeniami Programu działania Komisji ukierunkowane będą na ograniczanie dostępności napojów alkoholowych na terenie Miasta Racibórz.

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu:

- 1) za udział w zespołach prowadzących rozmowy motywacyjno – interwencyjne członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 140,00 złotych brutto;

- 2) za udział w posiedzeniach plenarnych członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 40,00 złotych brutto.

IX. Harmonogram realizacji Programu, źródła finansowania

Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych zaplanowanych w budżecie Miasta Racibórz na rok 2020, stanowiących dochody z tytułu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są przeznaczone tylko i wyłącznie na finansowanie zadań związanych z realizacją gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnego programu przeciwdziałania narkomanii oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

X. Sprawozdawczość

Sprawozdanie finansowo - merytoryczne z realizacji Programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego.

Sprawozdanie zewnętrzne z realizacji Programu zostanie przygotowane dla Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek kształtowania polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Jednym z podstawowych zadań samorządu w tym zakresie jest tworzenie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cele i zadania programu uwzględniają podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów. Wyznaczają również zadania w zakresie zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwania a także wspierają działalność w tym zakresie instytucji i organizacji społecznych.